

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 17.08.2026

Ali Göncek
ALİ GÖNCEK

İstanbul Milletvekili

2026 yılının yaz sezonunda, başta Antalya, Alanya ve Mersin olmak üzere Akdeniz kıyılarında benzeri görülmemiş yoğunlukta bir mikroplastik ve plastik atık istilasına yaşandığına ilişkin haberler yerel ve ulusal basında sıklıkla yer almaktadır. Kıyılarımızdaki kirlilik geçmiş yıllara kıyasla katbekat artmış durumdadır. Bu da deniz ekosistemini, balıkçılığı, tarımı ve milyarlarca dolarlık turizm ekonomimizi ciddi biçimde etkilemektedir. Bu kirliliğin temel nedenlerinden birinin, Türkiye'nin son yıllarda Avrupa ülkelerinden artarak sürdürdüğü devasa plastik atık ithalatı ve denetimsiz/kapasite üstü çalışan geri dönüşüm tesislerinin atık deşarjları olduğu belirtilmektedir.

Verilere göre, Avrupa Birliği'nin plastik atık ihracatı 2025 yılında yüzde 19 artarak 503 bin tona yükselirken, bu atıkların en büyük alıcısı Türkiye olmuştur. Bu da ülkemizi Avrupa'nın atık çöplüğüne haline getirmektedir.

Yılın ilk yarısında plastik atık ithalatının 400 bin tona yaklaşması ve Nisan 2026'da aylık bazda son 10 yılın en yüksek seviyelerine ulaşması, ulusal geri kazanım kapasitemizin çok üzerinde atık kabul edildiğini ve bu atıkların bir kısmının sızıntılar veya yasa dışı dökümlerle doğaya karıştığını gözler önüne sermektedir. Denizlerimizdeki kirliliğin son aylarda gözle görünür bir şekilde artması da bu durumu doğrular niteliktedir. Geri dönüşü olmayan bir çevre felaketine dönüşme tehlikesi taşıyan bu tablonun hukuki, ekonomik ve ekolojik boyutlarıyla ele alınarak bir an evvel gereken tedbirlerin alınması şarttır. Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin 2025 ve 2026 yıllarının ilk 6 ayı itibarıyla ithal ettiği toplam plastik atık miktarı ne kadardır? Bu atıkların gönderici ülkeye göre dağılımı nasıldır?
2. Bu atıkların Türkiye'deki varış illerine göre dağılımı nedir?
3. Ülkemizde plastik geri dönüşüm ve bertaraf tesislerinin sayısı kaçtır? Bu tesislerin illere göre dağılımı nasıldır? İlgili tesislerin atık su deşarjlarına ve yasa dışı depolama faaliyetlerine yönelik 2026 yılı içerisinde kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Mevzuata aykırı hareket eden kaç tesise idari para cezası kesilmiş veya faaliyet durdurulmuştur? Varsa kesilen idari para cezasının toplam miktarı nedir?
4. Denizlerimizdeki artan kirliliğin sebeplerinin tespiti ve gerekli çözüm önerilerinin ivedilikle hayata geçirilebilmesi için Bakanlığınızca bugüne kadar yapılmış kapsamlı bir laboratuvar ve etki analizi çalışması bulunmakta mıdır?
5. Ulusal geri kazanım kapasitemiz nedir? Bu kapasitenin illere göre dağılımı nasıldır?